

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **O. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2021, č. j. OAM-47/LE-VL17-D07-2021, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 2. 2022, č. j. 62 Az 23/2021 - 45,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 2. 2022, č. j. 62 Az 23/2021 - 45, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný napadeným rozhodnutím zastavil řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť shledal, že státem příslušným k posouzení jeho žádosti podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „dublinské nařízení“), je Polská republika, a jeho žádost je tedy nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

[2] Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že neexistují závažné důvody se domnívat, že v Polsku dochází ve smyslu čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení

k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovaly možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení.

[3] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu u Krajského soudu v Ostravě. V žalobě namítal, že takové hodnocení žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť si žalovaný neobstaral dostatečné množství relevantních zpráv. Žalovaný nadto dostatečně nezjistil skutkový stav, neboť neposoudil faktickou situaci v Polsku. Vycházel z jediného dokumentu, a to Informace OAMP Polsko ze dne 10. 8. 2020. V rozhodnutí pouze odkázal na jednotlivá ustanovení právní úpravy a uvedl nic neříkající statistické údaje o počtu žádostí. Žalovaný se nadto nijak nevypořádal s individuální situací žalobce, který namítal diskriminační chování vůči Ukrajincům v Polsku. Dle žalobce naopak v Polsku dochází k vážným systémovým nedostatkům v oblasti azylového řízení, které prokazují zprávy o zemi původu, zpravodajské články i rostoucí počet soudních rozhodnutí. Na tyto zprávy žalobce odkázal a citoval z nich (zpráva ECRE – Evropské rady pro uprchlíky a vysídlené osoby, články UNHCR – Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, rozsudek odvolacího soudu Nizozemska AWB 13/11314, dostupný na webu EDAL – Evropské databáze azylového práva).

[4] Krajský soud žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Shledal totiž, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se žalovaný zcela nedostatečně vypořádal s otázkou existence systémových nedostatků azylového řízení v Polsku a nepřihlédl ani k individuální situaci žalobce. Nelze akceptovat pouze obecný odkaz na zprávu OAMP (Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra) ze dne 10. 8. 2020, neboť ta se jakýmikoli případnými nedostatky nezabývá. Obsahuje pouze popis azylového systému v Polsku včetně relevantní právní úpravy. Žalovaný zcela ignoroval jakékoli jiné zdroje informací, kterých je dle soudu dostatek. Krajský soud proto nemohl posoudit, zda došlo k porušení čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení.

[5] Soud ve smyslu čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) zohlednil ruskou invazi na Ukrajinu jako novou skutečnost, která nastala v zemi původu žalobce po vydání napadeného rozhodnutí. Uvedl, že je mu známo, že probíhající válečný konflikt v současné době masivně zvýšil migrační nápor na Polskou republiku, neboť do Polska před válkou uprchlo již asi 2 miliony osob. Azylové řízení v Polsku je proto třeba posoudit na podkladě nanejvýš aktuálních informací.

[6] Na žalovaném rovněž bude vypořádat se s otázkou přerušení řízení o mezinárodní ochraně, pokud žalobce požádá o dočasnou ochranu podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, který nabyl účinnosti dne 21. 3. 2022.

II. Kasační stížnost

[7] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního

(dále jen „s. ř. s.“) a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Předně se domnívá, že kasační stížnost je přijatelná, neboť se týká otázek, které doposud nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, napadený rozsudek je nepřezkoumatelný a nezákonný, krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a porušil stěžovatelovo právo na spravedlivý proces.

[8] Stěžovatel uvedl, že zpráva OAMP ze dne 10. 8. 2020 byla vypracována v souladu se zprávou Evropského azylového podpůrného úřadu, v souladu s metodikou a na základě uznávaných a relevantních veřejně dostupných informací. Zdroje (jiné databáze, nevládní organizace) jsou v textu zprávy uvedeny ve formě poznámek. Tyto okolnosti jsou v úvodu zprávy popsány a soud se s nimi mohl seznámit. V závěru dané zprávy jsou také citovány použité zdroje. Stěžovatel tedy neignoroval jiné zdroje informací, neboť byly podkladem k vypracování této zprávy. Zpráva popisuje azylový systém v Polsku, tamější pobytová střediska a fungování dublinského systému.

[9] Stěžovatel se ve svém rozhodnutí zabýval otázkou existence systémových nedostatků azylového systému v Polsku, konkrétně popsal fungování tamního azylového systému a zabýval se možnostmi ochrany v případě možných potíží. Dané skutečnosti se týkaly i osoby žadatele, a hodnocení je proto individuální (viz str. 4 - 5 napadeného rozhodnutí). Nadto z dosavadní ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že polský azylový systém netrpí systémovými nedostatky (např. rozsudek ze dne 25. 4. 2019, č. j. 7 Azs 39/2019 - 39).

[10] Krajský soud dle stěžovatele pochybil, neboť nepřezkoumal jeho hodnocení stran existence systémových nedostatků. Dostatečně nevysvětlil svůj závěr, proč je hodnocení stěžovatele pouze obecné a není individualizované. Nijak nereagoval na stěžovatelova tvrzení obsažená ve vyjádření k žalobě. Soud postupoval nezákonně, neboť nevycházel z obsahu správního spisu a ze sdělení žalobce. Bez existence jakéhokoli vysvětlení stěžovatele zavázal, aby si opatřil další podklady. Napadený rozsudek je proto nepřezkoumatelný.

[11] Napadený rozsudek je také vnitřně rozporný. Krajský soud v bodě 11 rozsudku uvádí, že napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů, avšak následně v bodech 14 -17 soud provedl *ex nunc* přezkum.

[12] Pokud měl soud za to, že navýšení počtu ukrajinských uprchlíků zatížilo po počátku války na Ukrajině azylový systém v Polsku, bylo jeho povinností nařídit soudní jednání, během něj provést řádný přezkum této otázky, seznámit stěžovatele s touto hypotézou, dát mu možnost se k tomu vyjádřit, případně obstarat si další podklady. Teprve poté by mohl soud dojít k závěru, zda zdroj informací, ze kterých stěžovatel vycházel při svém rozhodování, byl dostačující či nikoli a zda žalobcem uváděné systémové nedostatky v azylovém řízení jsou ve vztahu k jeho osobě relevantní a způsobilé zpochybnit stěžovatelem zjištěný skutkový stav, z něhož v rozhodnutí vycházel (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019 - 41).

[13] Stěžovatel rovněž namítal, že došlo k porušení práva na spravedlivý proces, neboť soud postupoval v rozporu s požadavky na transparentnost a předvídatelnost soudního

rozhodování. Soud vydal napadený rozsudek dne 25. 2. 2022. V odůvodnění rozsudku soud cituje zákon č. 65/2022 Sb., účinný od 21. 3. 2022, který v době vydání rozsudku neexistoval. Je zřejmé, že soud do odůvodnění po vydání rozsudku a po vyhlášení konečného rozhodnutí učinil zásah. Změnil tak v podstatě nejen odůvodnění, ale doplnil i požadavky kladené na stěžovatele. Soud zřejmě spoléhal na § 54 odst. 4 s. ř. s., avšak takovou opravu nelze považovat za zákonnou.

[14] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná.

[16] O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[17] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako přijatelnou, neboť se krajský soud dopustil zásadních pochybení, která mohla mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele, mj. v posuzované věci nerespektoval ustálenou judikaturu kasačního soudu (k přijatelnosti kasačních stížností žalovaného viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59).

III.A Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku

[18] V rámci věcného přezkumu se soud nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Stěžovatel namítá, že rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť soud dostatečně nevysvětlil svůj závěr, proč je hodnocení stěžovatele pouze obecné a není individualizované. Rovněž se domnívá, že napadený rozsudek je vnitřně rozporný, neboť krajský soud v bodě 11 rozsudku uvádí, že napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů, avšak následně v bodech 14 -17 provedl *ex nunc* přezkum.

[19] Jak vyplývá z konstantní judikatury Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu, má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za nedůvodnou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Současně z rozsudku musí být patrné, jak se správní soud vypořádal se vznesenými žalobními body a k nim se vztahující žalobní argumentací.

[20] Napadený rozsudek je přezkoumatelný. Je z něj totiž zřejmé, že krajský soud dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatele, neboť rozhodnutí obsahuje pouze popis azylového systému v Polsku včetně relevantní právní úpravy, a protože vycházel pouze ze zprávy OAMP ze dne 10. 8. 2020, která se jakýmikoli případnými nedostatky nezabývá. Bod 11 není rozporný s body 14 - 17 napadeného rozsudku. Jedná se spíše o nevhodnou formulaci v bodě 11. Je totiž zřejmé, že krajský soud se nejprve vypořádal s žalobními body a následně učinil *ex nunc* přezkum nad rámec žalobních bodů.

III.B Namítané dostatečné hodnocení existence systémových nedostatků azylového řízení a přijímacích podmínek v Polsku

[21] Nejvyšší správní soud se následně zabýval otázkou, zda je závěr krajského soudu zákonný. Hodnotil tedy, zda je zpráva OAMP dostatečným podkladem pro posouzení existence systémových nedostatků a zda se stěžovatel jejich existencí v napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]

[22] Podle čl. 3 odst. 1 věty druhé dublinského nařízení *žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III*. Výjimku představuje situace popsaná v čl. 3 odst. 2 větě druhé, dle které *není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát*.

[23] V rámci dublinského systému tedy nelze přemisťovat žadatele o mezinárodní ochranu do zemí, v nichž azylové řízení nebo podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu vykazují natolik závažné, tedy systémové nedostatky z hlediska závazných standardů Společného evropského azylového systému (resp. z hlediska srovnatelných

závazků ostatních zemí dublinského systému, které nejsou právními předpisy Společného evropského azylového systému v té či oné míře vázány). Tyto systémové nedostatky musejí dosahovat intenzity, že by v případě přemístění žadatele do dané země dublinského systému vzniklo riziko nelidského či ponižujícího zacházení s tímto žadatelem, rozporné s požadavky zejména čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak byly konkretizovány v judikatuře Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva (přímo k možnosti vzniku takové újmy v rámci uplatňování dublinského systému srov. zejména rozsudky velkého senátu Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, *N. S. a M. E.*, C-411/10 a C-493/10, ze dne 14. 11. 2013, *Puid*, C-4/11, a ze dne 10. 12. 2013, *Abdullahi*, C-394/12; a dále rozsudky velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 2011 ve věci M. S. S. proti Belgii a Řecku, stížnost č. 30696/09, a ze dne 4. 11. 2014 ve věci Tarakhel proti Švýcarsku, stížnost č. 29217/12).

[24] Nejvyšší správní soud v této souvislosti již vyslovil, že úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce dublinského nařízení musí být obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (viz rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 - 27). Tyto závěry správního orgánu musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise (rozsudek ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016 - 22).

[25] Napadené rozhodnutí stěžovatele tyto úvahy obsahuje. Je v něm popsáno řízení o mezinárodní ochraně v polském právním řádu, dostupné opravné prostředky, kapacita jednotlivých přijímacích středisek a postup v případě, kdy je žadatel do Polska přemístěn podle dublinského nařízení. Stěžovatel v napadeném rozhodnutí rovněž konstatuje, že na úrovni EU ani Rady Evropy nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, dle kterého by v Polsku existovaly systémové nedostatky, co se azylového řízení a přijímacích podmínek týče. Takové stanovisko nepřijal ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Stěžovatel v rozhodnutí rovněž uvedl, že Polsko je bezpečnou zemí původu pro ČR i ostatní členské státy EU, ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o ochraně lidských práv a ročně zde žádají o mezinárodní ochranu tisíce uprchlíků.

[26] Kasační soud přitom v mnoha svých rozhodnutích (např. ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016 - 26, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 7 Azs 38/2017 - 73, či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 7 Azs 39/2019 - 39), ve kterých přezkoumával hodnocení existence systémových nedostatků v Polsku, hodnotil jako dostatečné posouzení stěžovatele, který ve správních rozhodnutích otázku vypořádal obdobným způsobem jako v nyní projednávaném případě. Z rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v případě dublinských přemístění bývá ve správním spise standardně založena právě pouze zpráva Informace OAMP k Polsku, vycházející z více zdrojů, a že kasační soud ji v rámci správního řízení obecně považuje za dostatečný podklad.

[27] Jiná situace však nastane v případě, pokud žadatel namítá konkrétní skutečnosti, nasvědčující existenci systémových nedostatků v Polsku. Tak tomu bylo i v projednávaném případě. Žalobce totiž v žalobě poukázal na konkrétní skutečnosti a podpořil je citací

zpráv o zemi původu a zpravodajských článků, kterými se existenci systémových nedostatků snažil dokázat (zpráva ECRE, články UNHCR, rozsudek odvolacího soudu Nizozemska AWB 13/11314, dostupný na webu EDAL).

[28] Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019 - 41, na který odkázal i stěžovatel, pokud žalobce v žalobě výslovně namítl, že použitá zpráva Informace OAMP není dostatečným zdrojem ke zjištění skutkového stavu, a uvedl konkrétní důkazy, z nichž dle něj vyplývá, že zjištění uváděná stěžovatelem nejsou dostatečná, resp. jsou se zjištěními stěžovatele rozporná, je na místě tyto rozpory o tvrzených systémových nedostatcích v Polsku v řízení před krajským soudem posoudit. V této věci soud odkázal na rozsudek ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89, ve kterém uvedl, že „*§ 77 s. ř. s. zakládá nejenom pravomoc soudu dokazováním upřesnit, jaký byl skutkový stav, ze kterého správní orgán ve svém rozhodnutí vycházel, ale také pravomoc dalšími důkazy provedenými a hodnocenými nad tento rámec zjistit nový skutkový stav jako podklad pro rozhodování soudu v rámci plné jurisdikce*“.

[29] Stěžovateli tedy lze přisvědčit, že bylo namístě, aby se krajský soud jeho hodnocením a konkrétními námitkami žalobce věcně zabýval. Žalobce namítal konkrétní skutečnosti a navrhoval konkrétní důkazy, kterými se systémové nedostatky snažil prokázat. Krajský soud měl proto dle § 77 odst. 2 s. ř. s. provést a doplnit dokazování za účelem zjištění, zda skutkový stav byl stěžovatelem zjištěn dostatečně. Jak konstatoval soud např. v rozsudku ze dne 30. 8. 2016, č. j. 5 As 203/2015 - 141, „*soud může použít i nové důkazy, které sice ve správním řízení nebyly předloženy, resp. nebyly součástí správního spisu, nicméně jsou schopny vypovídat o skutkovém stavu v době vydání správního rozhodnutí, a lze jimi tedy potvrdit nebo vyvrátit skutkový stav, který správní orgán zjistil ve správním řízení.*“ Ačkoliv tedy obě strany souhlasily s rozhodnutím bez jednání, bylo na místě nařídit jednání, provést k důkazu žalobcem označené zdroje informací, dát možnost stěžovateli se k nim vyjádřit a rozporné informace vyjasnit. Následně by mohl krajský soud zodpovědět otázku, zda zdroj informací, z něhož stěžovatel vycházel (tj. Informace OAMP Polsko ze dne 10. 8. 2020) byl dostačující, jednoznačný a zda žalobcem v žalobě uváděné systémové nedostatky jsou ve vztahu k jeho osobě relevantní a způsobilé zpochybnit stěžovatelem zjištěný skutkový stav, z něhož v rozhodnutí vycházel či nikoli (shodně viz citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 252/2019 - 41).

III.C Námitka odůvodnění rozsudku neodpovídajícího datu jeho vyhlášení a nezákonného nenařízení jednání

[30] Stěžovateli lze rovněž přisvědčit v tom, že krajský soud do odůvodnění rozsudku zahrnul skutečnosti, které nebyly v době jeho vydání a vyhlášení známé. Krajský soud rozsudek vyhlásil dne 25. 2. 2022 na úřední desce soudu, odůvodnění neobsahoval. Písemné vyhotovení rozsudku je datováno k 30. 3. 2022. Odůvodnění obsahuje úvahy o dopadu možného podání žádosti o udělení dočasné ochrany žalobcem. Zákon, který postup podání žádosti upravuje a který krajský soud ve svém rozhodnutí cituje, však nabyl účinnosti až dne 21. 3. 2022. Krajský soud vzal při svém hodnocení v rámci *ex nunc* přezkumu

v potaz i informaci, že do Polska již dorazilo přes 2 miliony osob z Ukrajiny. Tento číselný údaj však nemohl být teprve druhý den po počátku ruské invaze na Ukrajinu pravdivý. Soud tedy do odůvodnění obsaženého v písemném vyhotovení rozsudku zahrnul skutečnosti, které nastaly až po vyhlášení rozsudku. Tím se dopustil jiné vady řízení před soudem, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. K těmto skutečnostem nicméně krajský soud může přihlédnout po zrušení napadeného rozsudku v dalším řízení (viz níže).

[31] Jak uvedl krajský soud, platí totiž, že soud v řízeních ve věcech mezinárodní ochrany při přezkoumání správního rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu je v době rozhodování soudu. To vyplývá z přímého účinku čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017 - 30). Z něj vyplývá, že členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.

[32] Judikatura Nejvyššího správního soudu nadto i v případech přezkumu rozhodnutí o dublinském přemístění a zvláště pak existence systémových nedostatků v členském státě, kam má být transfer uskutečněn, dovodila možné překročení rámce žalobních bodů, pokud by striktní aplikace § 75 odst. 2 s. ř. s. vedla k porušení principu *non-refoulement* (viz rozsudek ze dne 30. 11. 2016, č. j. 2 Azs 304/2016 - 24.

[33] Ve světle výše uvedené judikatury tak obecně není pochybením krajského soudu, pokud by přihlédl k vysokému počtu příchozích osob z Ukrajiny do Polska jako k nové skutečnosti, vycházel-li by ze skutečností, které zde byly již v době vydání a vyhlášení napadeného rozsudku. Stěžovatel má nicméně pravdu, že tak krajský soud nemohl učinit, aniž by ve věci nařídil jednání a provedl k těmto skutečnostem důkazy.

[34] Krajský soud ke skokově vyšší zátěži na polský azylový systém přistupoval jako k notorietě. Skutečnosti obecně známé (tzv. notoriety) obdobně jako skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti (§ 50 odst. 1 správního řádu) jsou objektivizované, do značné míry nesporné skutečnosti, které se v soudním či správním řízení zásadně nedokazují. Účastníci řízení nicméně mohou svými tvrzeními popírat obsah notoriet (stejně jako skutečností známých správnímu orgánu z úřední činnosti), mohou také navrhovat provedení důkazů za účelem prokázání svých odlišných tvrzení. Notoriety mohou být známé úplně každému nebo širokému okruhu osob v určitém místě a čase (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 - 58).

[35] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře v posledních třech měsících setrvale judikuje, že takovou notorietou je aktuální válečný konflikt na Ukrajině (viz rozsudky ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31, ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021 - 49, či ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022 - 31). Pro posouzení systematických nedostatků azylového řízení a přijímacích podmínek v Polsku však není podstatný samotný probíhající konflikt, avšak příliv osob prchajících z Ukrajiny do Polska a jejich nápor na polský azylový systém. Taková skutečnost však není notorietou.

[36] Bude proto na krajském soudu, aby se v dalším řízení vypořádal nejen s podklady označenými žalobcem, ale rovněž s aktuálními informacemi o zemi původu, na základě kterých je možno konstatovat, zda mohou počty příchozích osob z Ukrajiny do Polska v důsledku ruské invaze na Ukrajinu zvrátit závěr stěžovatele o neexistenci systémových nedostatků azylového řízení a přijímacích podmínek v Polsku.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] S ohledem na výše uvedené posoudil Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako důvodnou, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm bude vázán shora vysloveným právním názorem (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[38] Krajský soud v souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. v dalším řízení rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. června 2022

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu